

Uudenmaan ELY-keskuksen menettely asiakirjapyyntöön käsittelyssä ja tiedusteluihin vastaamisessa

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 31.12.2021 lähettämässään kantelussa arvostellut Uudenmaan ELY-keskuksen menettelyä asiakirjapyyntönsä käsittelyssä.

Kantelija oli 17.10.2021 lähettänyt Uudenmaan ELY-keskukselle sähköpostitse UUDELY/2145/2019 avustuspäätökseen liittyvän selvitys- ja asiakirjapyyntöön. Kun hän ei ollut saanut vastausta asiakirjapyyntöä koskevalta osalta, hän oli 1.11.2021 lähettänyt tiedustelun asiakirjapyyntönsä etenemisestä viitaten aiempaan pyyntönsä. Kantelija oli uudistanut asiakirjapyyntönsä 11.12.2021. Kantelun laatimishetkellä kantelijan asiakirjapyyntöön ja sitä koskeviin myöhempisiin tiedusteluihin ei ollut vastattu.

SELVITYS

Uudenmaan ELY-keskus on 25.2.2022 antanut asiassa heiltä pyydetyn selvityksen.

VASTINE

Kantelijalle on varattu tilaisuus antaa selvityksestä vastine. Sitä ei kuitenkaan ole annettu.

RATKAISU

Säännöksistä

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on muun muassa oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa.

Tiedon antamisesta viranomaisen asiakirjasta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (julkisuuslaki). Lain 9 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen.

Julkisuuslain 14 §:n 4 momentin mukaan kyseisessä pykälässä tarkoitettu asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Hallintolain 7 §:ssä säädetään palveluperiaatteesta ja palvelun asianmukaisuudesta. Asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain esitöissä todetaan viimeksi mainitun lainkohdan osalta muun ohella, että "(V)aiikka säännösehdotuksessa ei ole täsmennetty vastaamisvelvoitteen piiriin kuuluvien kysymysten ja tiedustelujen sisältöä, näiltä olisi edellytettävä riittävää selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Käytännössä vastaamisvelvoite koskisi asiallisia ja riittävän yksilöityjä kysymyksiä ja tiedusteluja. Säännös ei sen sijaan velvoittaisi viranomaista vastaamaan laajoihin ja yleisluontoisiin tiedusteluihin." (HE 72/2002 vp, s. 63)

Arviointi

Uudenmaan ELY-keskuksen antaman selvityksen mukaan asian käsittely on asiaa käsitelleen virkamiehen eläköitymisen johdosta jäänyt kesken. Kantelijan Uudenmaan ELY-keskukselle lähettämässä viestissä on ollut kaksi kohtaa: selvityspyyntö ja asiakirjapyyntö. Selvityspyyntöön

oli asiakkaalle toimitettu vastaus, mutta asiakirjapyyntöön vastaaminen oli jäänyt tekemättä. Asiakirjapyyntöön liittyvä tiedustelu oli kirjaamosta käännetty toiselle virkamiehelle, jolta asiakirjapyyntöön käsittely oli epähuomiossa jäänyt tekemättä. Uudenmaan ELY-keskus on pahoitellut asian käsittelyssä tapahtunutta virhettä. Kantelijan pyytämät asiakirjat on toimitettu hänelle 18.2.2022.

Asiassa saadun selvityksen mukaan kantelijan selvitys- ja asiakirjapyyntönsään yksilöimät asiakirjat on toimitettu kantelijalle 18.2.2022, eli neljän kuukauden kuluttua ensimmäisen asiakirjapyyntönsä sisältäneen viestin vastaanottamisesta. Uudenmaan ELY-keskus ei näin ollen ole käsitellyt kantelijan asiakirjapyyntöä julkisuuslaissa edellytetyin tavoin viivytyksettä ja julkisuuslaissa säädettyssä määräajassa. Määräajan ylittymiseen on saadun selvityksen perusteella vaikuttanut asiaa alun perin käsitelleen virkamiehen eläköityminen. Asiakirjapyyntöasian käsittely oli sittemmin asian uudelta käsittelijältä jäänyt epähuomiossa tekemättä, eikä myöskään kantelijan asiakirjapyyntönsä etenemistä koskeviin tiedusteluihin ollut vastattu. Kantelijan pyytämät asiakirjat oli toimitettu kantelijalle vasta apulaisoikeuskanslerin kantelun tutkimiseksi tekemän selvityspyynnön jälkeen.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän Uudenmaan ELY-keskuksen huomiota viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännösten noudattamiseen asiakirjapyyntöihin vastaamisessa ja viranomaisen velvollisuuden vastata tiedusteluihin ilman aiheetonta viivytystä asian edellyttämällä tavalla.

Kantelu ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijä

Rasmus Niemi